

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-770

31.10.2018

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Totalskadet fritidsbolig – taket kollapse som følge av snøpress – svak konstruksjon?

Vinteren 2018 ble sikredes fritidsbolig totalskadet etter at taket kollapse som følge av snøpress. Selskapet avsto dekning ettersom det mente at svak konstruksjon hadde vært en samvirkende årsak til at skaden oppsto. Saken reiste blant annet spørsmål om hvorvidt det er riktig å vurdere en eldre konstruksjon opp mot dagens byggeskikk. Nemnda kom til at selskapet ikke hadde sannsynliggjort at unntaket for svak konstruksjon kom til anvendelse.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: totalskade – ca. kr 2 500 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på fritidsbolig.

Sikrede har forsikring med bl.a. følgende vilkår:

4 HVILKE SKADER DEKKES

Forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden, ved følgende:

...

4.6 Andre plutselige og uforutsette skader

...

5 HVILKE SKADER DEKKES IKKE

...

5.3 Følgende

...

- Skade som skyldes frost, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon og uriktig montering

...

- Skade hvor råte, svak eller feilaktig konstruksjon, eller uriktig montasje er en samvirkende årsak.

Vinteren 2018 kollapse taket på sikredes fritidsbolig på grunn av press fra snø og is. Skaden ble meldt til selskapet 27.2. Fra skademeldingen hitsettes:

Kort beskrivelse av bygningsskadene

Mønebjelke brukket samt bøyd flere plasser

...

Hvilke tiltak er iverksatt?

Taket er måket, det ligger igjen et lag med snø som er fryst til is som ikke la seg fjerne. Måket ca 50-60 cm snø

Andre opplysninger

Da det ikke var felt for å krysse av for snø, krysset jeg av for storm. Vi var bortreist da snømengden kom i februar. Reiste opp på hytta umiddelbart da vi kom hjem og måket snø. Anslår at det er kommet 1- 1,5 m snø på flat mark. Pr. i dag er veien inn til hytta igjen snødd, ca 3km vei

Selskapet rekvirerte takstmann K som besiktiget skaden 9.3. Fra skaderapport samme dag hitsettes:

Øvrig informasjon om objektet

Deler av bygget er fra tidlig 1800 tallet og noe fra tidlig 1900. Ft har skiftet kledning og tak på begynnelsen av 1990.

...

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Store snømengder i februar har frosset til på takstein. Det er og et underdimensjonert tak.

...

Oppsummering

Her har taksperr knekt sammen av snølast på taket, selve konstruksjonen av taket er underdimensjonert i utgangspunktet og det er heller ikke bra det ligger takstein på taket. Ft har skiftet kledning og tak på 90 tallet og han sier selv han tror ikke det har ligget så mye snø på hytta noen gang etter at taksteinen ble lagt på. Det skal blåse mye hvor hytta ligger slik at snøen alltid har blåst av taket. Det har heller ikke vært så mye snø i område siden 1987 sier han. Vi måler ca 100cm med snø på flat mark. Igjen nå vi vente til snøen er borte for og gjøre forsøk på og redde tak og vegger. Uvist om deler av taksteinen må fjernest for og kunne reparere skadene.

Etter noe korrespondanse mellom sikrede og selskapet, rekvirerte selskapet takstmann T som besiktiget skaden 18.4. Fra hans skaderapport hitsettes:

Øvrig informasjon om objektet

Eldre fritidsbolig, som opprinnelig ble oppført på 1800-tallet. Bygning er senere tilbygget, trolig i flere etapper, uten at nåværende eier vet alt om dette. Kunde har eid hytten siden 1985. I ca. 1991-92 skiftet han takteking, fra platetak til betongtakstein. ...

...

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Snøtyngdeskade. Det har trolig ligget i overkant av 1 meter snø på hyttetak da skaden oppstod lfm. kraftig snøvær i løpet av kort tid, har takkonstruksjon på hytte kollapset. Det anses for øvrig å være årsakssammenheng mellom oppstått skade og svak takkonstruksjon. Alder på takkonstruksjon er ukjent, da denne er fra før 1985, årstall da kunde kjøpte hytten.

Basert på dagens krav til takkonstruksjon, vil jeg anta at de burde vært benyttet taksperrer av minst 73 x 223 mm på den midtre del hvor det ikke ble registrert knevegger på loft. Her er sperrer montert uten understøttelse fra mønebjelke og ned til svill på yttervegg, et spenn på anslagsvis 3,5 meter. Snølastkrav i dette området av Kvinesdal kommune er i dag 4,5 kN/m², for bygninger som er oppført fra 450-550 m.o.h. Denne hytten ligger på ca. 450 m.o.h. Slik jeg vurderer det har ikke takkonstruksjon vært dimensjonert for slike laster, hvorpå skaden oppstod. Egenvekt på snøen som lå på tak da skaden oppstod er vanskelig å vurdere, men det ble opplyst at den siste snøen som kom var relativt våt og tung. Det anslås at egenvekt kan ha vært opp mot 300 kg/m³, da det nederste laget var tung snø/is.

Taksperrer er av ca. 50 x 150 mm grovjustert plank, som er "tåspikret" (med ca. 4 stk spiker 3,4 x 95 mm pr. sperr) inntil en mønebjelke av tilsvarende dimensjon som sperr. Det ble registrert at innfesting mellom sperr og mønebjelke stedvis var fraglidd, som følge av tyngde på tak. Mønebjelke er stedvis understøttet, med ca. 50 x 100 mm grovjustert plank, med litt tilfeldig plassering. Enkelte av disse understøttelser har knekt eller sklidd ut av posisjon. Disse støtter under mønebjelke syntes å være ført ned på en laftet trevegg.

Det er også registrert at enkelte taksperr er knekt, som følge av for stor last i forhold til hva tak er beregnet å tåle. Ved min befaring var det vanskelig å vurdere hele takkonstruksjonen, som da lå sammenrast, men konklusjon er dels basert på foto tatt av (takstmann K), som først besiktiget skaden (før bygning var for omfattende skadet). Det ble ved min befaring vurdert som utrygt å oppholde seg inne i store deler av bygning. Sammenrast tak har ført til omfattende vannskade innvendig i hele hytten. Yttervegger er i tillegg svært skjeve og forskjøvet, slik at jeg vurderer hytten som kondemnert.

...

Som nevnt er det mest sannsynlig årsakssammenheng mellom oppstått skade, og svak konstruksjon. lfm. omtrekking av tak, fra stålplater til betongtakstein, burde takkonstruksjon blitt vurdert og beregnet av fagkyndig person, for å vurdere om taket tålte denne ekstra belastningen. Egenvekt av takstein er ca. 42 kg/m², mens egenvekt av stålplater er ca. 2 kg/m². Dette tilsvarer en differanse på ca. 40 kg/m². Takflaten på hele hytten er trolig rundt 120 m², noe som tilsvarer en økt egenlast på 4800 kg. I tillegg vil snø lettere bli liggende på et tak tekket med takstein, sett i forhold til et tak tekket med metallplater. Ifølge forsikringstaker blåser normalt det meste av snøen av hyttetaket, men denne vinteren ble det liggende et tykt hardpakket lag med snø/is, som forsikringstaker anså som vanskelig å fjerne uten å gjøre skade på takteking.

Hytta ble regnet som totalskadet.

Selskapet avsto dekning ved brev 8.5. Selskapet la til grunn at hovedårsaken til skaden var svak konstruksjon, mens snøtyngden hadde vært den utløsende faktor. Vilåårene hadde unntak for skade hvor svak konstruksjon var en samvirkende skadeårsak.

Sikrede klaget på avslaget samme dag, og anførte hovedsakelig at takkonstruksjonen var oppført i henhold til vanlig byggemetode på tiden den ble bygget.

Selskapet opprettholdt sin vurdering ved brev 20.6.

Sikrede krever dekning for skaden og anfører at takkonstruksjonen ble bygget i henhold til vanlig byggeskikk på byggetidspunktet, at det også tidligere har vært brukt takstein på taket, og at skaden skyldtes den ekstreme vinteren.

Selskapet avviser ansvar og anfører at svak konstruksjon har vært en samvirkende årsak til skaden, og at dette er unntatt dekning i vilåårene.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for sammenrasing av hytte.

Sikredes forsikring omfatter plutselig og uforutsett skade, men har unntak for:

...

- Skade hvor råte, svak eller feilaktig konstruksjon, eller uriktig montasje er en samvirkende årsak.

Dette betyr at såfremt feilaktig konstruksjon er en nødvendig betingelse for skaden, er den unntatt selv om skaden er utløst av snøpress. Det fremgår imidlertid ikke av vilåårene om spørsmålet om konstruksjonen var "feilaktig" skal vurderes i forhold til byggetidspunktet, skadetidspunktet eller et annet tidspunkt. Ifølge FinKN 2016-376 og 2017-67 må spørsmålet om "feilaktig" vurderes i forhold til byggetidspunktet om ikke annet er presisert i vilåårene.

Nemnda forstår de fremlagte takstrapportene slik at de konkluderer med at det foreligger feilaktig konstruksjon med utgangspunkt i dagens krav til takkonstruksjon. Dette kan ikke være tilstrekkelig. Sikrede har ikke noen generell plikt til å oppgradere konstruksjonen i forhold til endringer i regelverket. Det heter imidlertid også i den første takstrapporten at:

Oppsummering

Her har taksperr knekt sammen av snølast på taket, selve konstruksjonen av taket er underdimensjonert i utgangspunktet og det er heller ikke bra det ligger takstein på taket. Ft har skiftet kledning og tak på 90 tallet og han sier selv han tror ikke det har ligget så mye snø på hytta noen gang etter at taksteinen ble lagt på. Det skal blåse mye hvor hytta ligger slik at snøen alltid har blåst av taket. Det har heller ikke vært så mye snø i område siden 1987 sier han. Vi måler ca 100cm med snø på flat mark. Igjen nå vi vente til snøen er borte for og gjøre forsøk på og redde tak og vegger. Uvist om deler av taksteinen må fjernest for og kunne reparere skadene.

I den andre takstrapporten heter det at:

...

Som nevnt er det mest sannsynlig årsakssammenheng mellom oppstått skade, og svak konstruksjon. Ifm. omteking av tak, fra stålplater til betongtakstein, burde takkonstruksjon blitt vurdert og beregnet av fagkyndig person, for å vurdere om taket tålte denne ekstra belastningen. Egenvekt av takstein er ca. 42 kg/m², mens egenvekt av stålplater er ca. 2 kg/m². Dette tilsvarer en differanse på ca. 40 kg/m². Takflaten på hele hytten er trolig rundt 120 m², noe som tilsvarer en økt egenlast på 4800 kg. I tillegg vil snø lettere bli liggende på et tak tekket med takstein, sett i forhold til et tak tekket med metallplater. Ifølge forsikringstaker blåser normalt det meste av snøen av hyttetaket, men denne vinteren ble det liggende et tykt hardpakket lag med snø/is, som forsikringstaker anså som vanskelig å fjerne uten å gjøre skade på takteking.

Nemnda forstår taksten slik at sikrede ved omtekkingen av taket i 91/92 "burde" ha fått en vurdering av en fagkyndig person for å sjekke om taket tålte belastningen. Derimot sier taksten ingenting om hvilke krav daværende regler stilte til takets bæreevne, og heller ikke noe om takets bæreevne tilfredsstilte kravene. Nemnda kan derfor ikke se at taksten dokumenterer at omtekkingen medførte "feilaktig konstruksjon" i forhold til reglene i 1991/1992. Unntaket kan i så fall ikke anvendes.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Peter Bjurvill (selskapsrepresentant), Ole Smedsrud (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant).